

Jakie zmiany w Budżecie Obywatelskim?

RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH
GDYNIA, 8.08.2025

OPRACOWANIE: EWA STOKŁUSKA
LABORATORIUM INNOWACJI SPOŁECZNYCH
BO@GDYNIA.PL, TEL. (58) 727 39 08

GDYNIA

Laboratorium
Innowacji
Społecznych

Budżet
Obywatelski
Gdynia

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	3
O co pytaliśmy?	3
Jak pytaliśmy?.....	4
Kto wzięły udział w konsultacjach?	4
WNIOSKI Z konsultacji	6
PODSUMOWANIE głosów z konsultacji.....	6
PROPOZYCJA NR 1: NOWA DEFINICJA PROJEKTU	8
Wnioski z konsultacji	8
PROPOZYCJA nr 2: Określenie terenów, na których mogą być realizowane projekty	9
Wnioski z konsultacji	9
PROPOZYCJA nr 3: Wskazywanie w projekcie niepowiązanych działań w różnych lokalizacjach	11
Wnioski z konsultacji	11
PROPOZYCJA nr 4: Wyłączenie projektów sprzecznych z realizowanymi i planowanymi działaniami Miasta	13
Wnioski z konsultacji	13
PROPOZYCJA nr 5: Wyłączenie projektów wymagających na etapie oceny dodatkowych zgód i uzgodnień	15
Wnioski z konsultacji	15
PROPOZYCJA nr 6: Wyłączenie projektów dotyczących budowy, przebudowy lub remontów dróg 16	
Wnioski z konsultacji	16
PROPOZYCJA nr 7: Określenie maksymalnej liczby lokalizacji dla projektów inwestycyjnych	18
Wnioski z konsultacji	18
PROPOZYCJA nr 8: Modyfikacja zasad ogólnodostępności projektów inwestycyjnych	20
Wnioski z konsultacji	20
PROPOZYCJA nr 9: Wydzielone pule tematyczne na projekty tylko w projektach miejskich	22
Wnioski z konsultacji	22
PROPOZYCJA nr 10: Uproszczenie procedury oceny projektów miejskich	23
Wnioski z konsultacji	23
PROPOZYCJA nr 11: Modyfikacja zasad głosowania na projekty	24
Wnioski z konsultacji	25
PROPOZYCJA nr 12: Podniesienie minimalnego progu liczby oddanych głosów dla projektów dzielnicowych	26

Wnioski z konsultacji	26
PROPOZYCJA nr 13: Skrócenie czasu na decyzje o dołożeniu środków na realizację projektów „spod kreski”	28
Wnioski z konsultacji	28
PROPOZYCJA nr 14: Zakaz promocji projektów przez rady dzielnic podczas wydarzeń organizowanych z ich środków.....	29
Wnioski z konsultacji	29
Inne PROPOZYCJE ZMIAN	30
Uwagi ogólne.....	33
DECYZJE W SPRAWIE PRZEDMIOTU KONSULTACJI	35
ZAŁĄCZNIKI	37

WPROWADZENIE

Raport zawiera podsumowanie wyników konsultacji społecznych dotyczących projektu uchwały w sprawie zasad i trybu przeprowadzania Budżetu Obywatelskiego w Gdyni, które miały miejsce w dniach 16 czerwca – 1 lipca 2025 roku.

Opracowanie kończy się zestawieniem decyzji Prezydenta Miasta Gdyni w sprawie projektu uchwały, który zostanie przedstawiony Radzie Miasta, podjętych po zapoznaniu się z podsumowaniem uwag z konsultacji.

Uzupełnieniem raportu są załączniki zawierające:

- o zestawienie uwag i postulatów zgłoszonych przez mieszkańców i mieszkanki za pomocą formularza konsultacyjnego,
- o notatkę ze spotkań otwartych z mieszkańcami,
- o formularz ankiety konsultacyjnej.

O CO PYTALIŚMY?

Celem konsultacji było zebranie uwag do projektu nowej uchwały regulującej zasady i tryb przeprowadzania Budżetu Obywatelskiego w Gdyni ([tekst projektu uchwały](#)). Projekt został opracowany przez pracowniczki Laboratorium Innowacji Społecznych odpowiedzialne za koordynację gdyńskiego Budżetu Obywatelskiego, we współpracy z przedstawiciel(k)ami wydziałów Urzędu Miasta, jednostek miejskich, Rady ds. Budżetu Obywatelskiego oraz radnymi miasta i rad dzielnic. Celem tych zmian miało być dostosowanie się do potrzeb społeczności lokalnej oraz zwiększenie efektywności procesu BO.

W konsultacjach pytaliśmy przede wszystkim o opinię mieszkańców i mieszanek na temat proponowanych w projekcie zmian w zasadach Budżetu Obywatelskiego dotyczących:

- o nowej definicji „projektu”,
- o określenia terenów, na których mogą być realizowane projekty,
- o wskazywania w projekcie niepowiązanych działań w różnych lokalizacjach,
- o wyłączenia projektów sprzecznych z realizowanymi i planowanymi działaniami Miasta,
- o wyłączenia projektów wymagających na etapie oceny dodatkowych zgód i uzgodnień,
- o wyłączenia projektów dotyczących budowy, przebudowy lub remontów dróg,
- o określenia maksymalnej liczby lokalizacji dla projektów inwestycyjnych,
- o modyfikacji zasad ogólnodostępności projektów inwestycyjnych,
- o wydzielenia puli tematycznych na projekty tylko w projektach miejskich,

- uproszczenia procedury oceny projektów miejskich,
- modyfikacji zasad głosowania na projekty,
- podniesienia minimalnego progu liczby oddanych głosów dla projektów dzielnicowych,
- skrócenia czasu na decyzje o dołożeniu środków na realizację projektów „spod kreski”,
- zakazu promocji projektów przez rady dzielnic podczas wydarzeń organizowanych z ich środków.

W ramach zaproponowanych form konsultacji można było również zgłaszać inne uwagi na temat przebiegu i sugerowanych zmian w sposobie realizacji Budżetu Obywatelskiego w Gdyni.

JAK PYTALIŚMY?

Konsultacje trwały od 16 czerwca do 1 lipca 2025 roku.

Przez cały ten czas można było przesłać swoje uwagi za pomocą elektronicznego formularza konsultacyjnego (dalej używamy wymiennie również nazwy „ankieta konsultacyjna”). Aby ułatwić zgłaszanie opinii za jego pośrednictwem, najważniejsze zmiany w procedurze BO, proponowane w nowej uchwale, opisaliśmy i przedstawiliśmy w formule „jak było dotąd” oraz „proponowana zmiana”.

Ponadto zorganizowaliśmy dwa otwarte spotkania konsultacyjne:

- 24 czerwca 2025 r. o godz. 17:30 w Przystani Śmidowicza 49 (ul. Śmidowicza 49),
- 26 czerwca 2025 r. o godz. 17:30 w Przystani Widna 2A (ul. Widna 2A).

KTO WZIĄŁ UDZIAŁ W KONSULTACJACH?

Konsultacje w sprawie zmian w zasadach BO nie cieszyły się dużym zainteresowaniem. W toku procesu przesłano 34 kompletne formularze konsultacyjne. W dwóch spotkaniach otwartych udział wzięło łącznie 10 osób. W zdecydowanej większości były to osoby aktywnie uczestniczące w procesie BO: głosujące na projekty, a także zgłaszające własne propozycje zadań w ramach BO.

Wśród osób, które wypełniały **ankietę konsultacyjną** przeważały osoby, które angażowały się dotąd w BO (91,2%, czyli 31 z 34 respondentów ankiety konsultacyjnej). Zdecydowaną większość stanowiły osoby, które przynajmniej raz głosowały w Budżecie Obywatelskim (88,2% respondentów, czyli 30 osób z 34 respondentów), a 41,2% – osoby, które zgłosiły własne projekty do BO (14 z 34 respondentów).

Wśród 34 formularzy znalazło się przynajmniej po jednym formularzu od mieszkańców i mieszanek 16 spośród 21 dzielnic. Żadne ankiety nie spłynęły od osób z Grabówką, Kamiennej Góry, Leszczynek, Pogórza i Wzgórza św. Maksymiliana. Wszystkie formularze zostały wypełnione przez osoby deklarujące, że mieszkają w Gdyni.

Poniżej przedstawiamy **odpowiedzi** dotyczące zaangażowania w proces BO oraz miejsca zamieszkania osób, które zgłosiły swoje uwagi za pośrednictwem formularza konsultacyjnego.

Wykres 1. Zaangażowanie w Budżet Obywatelski w Gdyni (n=34)

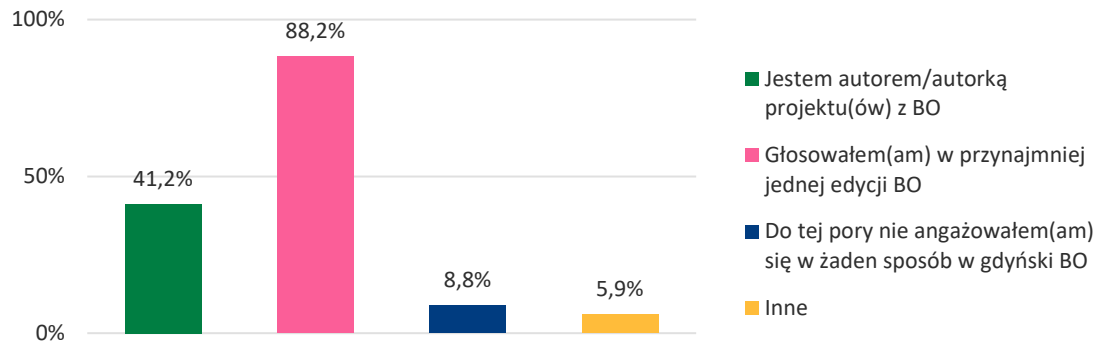

Tabela 1. Dzielnica zamieszkania osób, które przesłały formularze konsultacyjne (n=34)

DZIELNICA GDYNI	LICZBA FORMULARZY ZŁOŻONYCH PRZEZ OSOBY Z DANEJ DZIELNICY
Babie Doły	1
Chwarzno-Wiczlino	3
Chylonia	1
Cisowa	2
Działki Leśne	3
Dąbrowa	3
Grabówek	0
Kamienna Góra	0
Karwiny	3
Leszczynki	0
Mały Kack	2
Obłuże	1
Oksywie	2
Orłowo	1
Pogórze	0
Pustki Cisowskie-Demptowo	1
Redłowo	4
Śródmieście	1
Wielki Kack	3
Witomino	3
Wzgórze św. Maksymiliana	0

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Poniżej prezentujemy zebrane wnioski z formularzy konsultacyjnych oraz spotkań otwartych – **najpierw w formie zbiorczego podsumowania, a potem w podziale na poszczególne propozycje zmian, które były przedmiotem konsultacji.**

Dane z ankiet zaprezentowane są w ujęciu liczbowym (ocena każdej z proponowanych zmian w zasadach BO), wraz z najważniejszymi liniami argumentacji, propozycjami uzupełnień lub innymi komentarzami zgłaszanymi przez respondentów w odniesieniu do każdej z ocenianych zmian. Dodatkowo w odniesieniu do poszczególnych propozycji zmian przywołujemy również komentarze i sugestie ze spotkań, o ile dotyczyły nowych, nieporuszonych w ankietach wątków. Wyraźnie zaznaczamy również te propozycje, które spotkały się z nieco inną sumaryczną oceną wśród osób wypełniających formularze i uczestniczących w spotkaniach. Aby lepiej oddać istotę zgłaszanych uwag, w raporcie zawarto również cytaty z ankiet oraz z wypowiedzi uczestników i uczestniczek spotkań otwartych dotyczące poszczególnych kwestii.

Jako że w procesie konsultacyjnym nie kontrolowano tego, czy ktoś z osób uczestniczących w konsultacjach zgłaszał swoje uwagi zarówno podczas spotkań, ja i za pośrednictwem formularza, odpowiedzi z tych dwóch źródeł mogą pochodzić w części od tych samych osób.

Pragniemy przy tym wyraźnie zaznaczyć, że niewielka liczba osób, które wzięły udział w konsultacjach nie pozwala na czynienie jakichkolwiek uogólnień na temat opinii ogółu populacji mieszkańców i mieszkank Gdyni.

PODSUMOWANIE GŁOSÓW Z KONSULTACJI

Spośród 14 propozycji zmian zasad BO, które zapisano w projekcie nowej uchwały regulującej zasady i tryb przeprowadzania Budżetu Obywatelskiego w Gdyni, **8 spotkało się ze zdecydowanym poparciem większości osób, które wzięły udział w konsultacjach.**

Były to propozycje dotyczące:

- nowej definicji projektu,
- określenia maksymalnej liczby lokalizacji dla projektów inwestycyjnych,
- modyfikacji zasad ogólnodostępności projektów inwestycyjnych,
- wydzielenia puli tematycznych na projekty tylko w projektach miejskich,
- uproszczenia procedury oceny projektów miejskich,
- modyfikacji zasad głosowania na projekty,
- skrócenia czasu na decyzje o dołożeniu środków na realizację projektów „spod kreski”,
- zakazu promocji projektów przez rady dzielnic podczas wydarzeń organizowanych z ich środków.

Przy czym ze zdecydowanie **najsilniejszym poparciem** spośród wszystkich propozycji nowych elementów procedury BO wśród osób uczestniczących w konsultacjach cieszyła się ta ostatnia.

3 propozycje spotkały się ze sprzeciwem większości osób, które wzięły udział w konsultacjach.

Były to propozycje dotyczące:

- wyłączenia projektów sprzecznych z realizowanymi i planowanymi działaniami Miasta,
- wyłączenia projektów wymagających na etapie oceny dodatkowych zgód i uzgodnień,
- wyłączenia projektów dotyczących budowy, przebudowy lub remontów dróg.

Pozostałe **3 propozycje mocno różnicowały w ocenach uczestników konsultacji**: osoby, które wypełniały ankietę w większości oceniały je pozytywnie, ale na spotkaniach otwartych przeważały negatywne głosy na ich temat.

Były to propozycje dotyczące:

- określenia terenów, na których mogą być realizowane projekty,
- wskazywania w projekcie niepowiązanych działań w różnych lokalizacjach,
- podniesienia minimalnego progu liczby oddanych głosów dla projektów dzielnicowych,

Kilka propozycji okazało się **szczególnie trudnych w ocenie, ponieważ łączyły w sobie kilka aspektów, co do których poszczególne osoby miały różne zdania**. Dotyczyło to np. propozycji zapisu o uproszczeniu sposobu oceny projektów miejskich, która z jednej strony znosi obowiązkowe warsztaty (co było odbierane jako słuszne uproszczenia), ale z drugiej – nie zawierała docenianego przez uczestników konsultacji zapisu o tym, że zmiana złożonego projektu musi odbywać się za zgodą autorów. W tym miejscu warto zauważyć, że zapis o koniecznej zgodzie autorów/ek projektów na wprowadzenie w nich zmian na etapie oceny pozostał w projekcie nowej uchwały, ale został zapisany w Rozdziale 6. Ocena projektów i tryb odwoławczy („§ 21 pkt 5: *Modyfikacja złożonego projektu musi odbywać się za zgodą lub przy współudziale autora/autorów*”). Brzmienie nowego zapisu zakłada, że taka zgoda musi mieć miejsce przy wprowadzaniu zmian zarówno do projektów miejskich, jak i dzielnicowych.

PROPOZYCJA NR 1: NOWA DEFINICJA PROJEKTU

DOTYCHCZASOWE ROZWIĄZANIE:

Projekt był rozumiany jako propozycja przedsięwzięcia, składająca się z powiązanych ze sobą logicznie części stanowiących spójną całość, którego realizacja pozwoli osiągnąć założony przez autora cel.

PROPONOWANA ZMIANA (DOT. §2 PKT 2 PROJEKTU UCHWAŁY):

Projekt byłby rozumiany jako pomysł na realizację przedsięwzięcia zgłoszony przez autora na dedykowanym do tego celu formularzu, spełniającym wymogi określone w uchwale.

Projekt mógłby mieć charakter zadania inwestycyjnego lub miękkiego, przy czym:

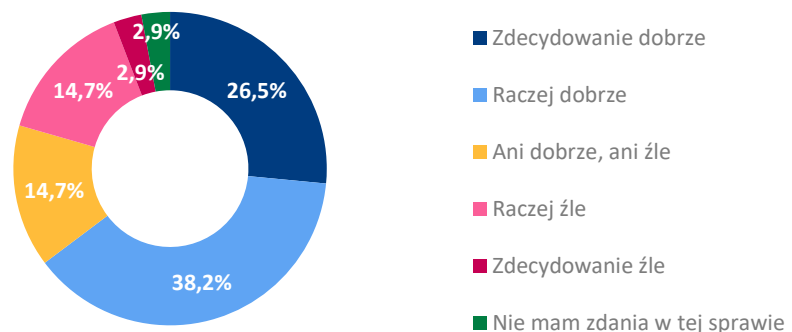
a) **projekt inwestycyjny** to przedsięwzięcie polegające na budowie, rozbudowie, przebudowie, modernizacji, remoncie lub zakupie obiektów, urządzeń lub infrastruktury o charakterze trwałym, które służą poprawie jakości życia mieszkańców i rozwoju miasta. Projekty inwestycyjne obejmują m.in. tworzenie lub modernizację obiektów użyteczności publicznej, terenów zielonych, dróg, chodników, placów zabaw, boisk sportowych oraz innych elementów infrastruktury miejskiej;

b) **projekt miękki** to przedsięwzięcie o charakterze społecznym, kulturalnym, edukacyjnym, sportowym lub integracyjnym, które nie wiąże się z trwałymi zmianami w infrastrukturze miasta. Projekty miękkie obejmują m.in. organizację warsztatów, festiwali, wydarzeń kulturalnych, szkoleń, programów edukacyjnych, akcji społecznych, zajęć sportowych lub inicjatyw promujących aktywność obywatelską i integrację społeczności lokalnej.

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Większość osób biorących udział w konsultacjach poparła proponowane zmiany w definicji projektu. Opowiedziało się za nimi **64,7%**, czyli 22 osoby spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze” w pytaniu o ocenę tej zmiany). **Negatywnie oceniło je 17,6%**, czyli 6 osób spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle”). Tyle samo osób nie oceniło jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie.

Wykres 2. Ocena nowej definicji projektu (n=34)

Zwolennicy nowych zapisów nie opatrywali ich w większości żadnymi sugestiami uzupełnień. Jedna osoba wskazała na logiczność rozróżnienia na projekty „twarde” i „miękkie”. Inny respondent popierający ogólnie nowy zapis wyraził wątpliwość, czy nowa definicja oznacza brak wymogu powiązania logicznego w ramach projektu.

Osoby sprzeciwiające się takiej zmianie wskazywały przede wszystkim (3 z 6 respondentów) na brak w nowej definicji konieczności logicznego powiązania części projektu w spójną całość. Co istotne, te same osoby – choć ogólnie oceniały nową propozycję negatywnie właśnie ze względu na usunięcie wymogu logicznej spójności projektu – akceptowały propozycję wyraźnego podziału i definicji projektów miękkich i inwestycyjnych. Dwoje z przeciwników nowego rozwiązania określiło je jako niepotrzebne komplikowanie definicji projektu.

Podczas spotkań otwartych **głosy zwolenników nowej definicji również przeważały**, choć dało się zauważyć, że poparcie dla propozycji wzrastało dopiero po wyjaśnieniu istoty proponowanej zmiany. Osoby oceniające ją początkowo krytycznie zwracały uwagę na to, że nowa definicja jest – ich zdaniem – zbyt długa i mało czytelna. Wskazywały m.in. na niejasność podziałów na projekty inwestycyjne i miękkie, a zarazem małe i duże.

PROPOZYCJA NR 2: OKREŚLENIE TERENÓW, NA KTÓRYCH MOGĄ BYĆ REALIZOWANE PROJEKTY

DOTYCHCZASOWE ROZWIĄZANIE:

Projekty mogły być zlokalizowane na terenie, na którym gmina zgodnie z obowiązującym prawem może wydatkować środki publiczne. W przypadku terenów niebędących w dyspozycji gminy konieczne było przedstawienie oświadczenia właściciela nieruchomości o woli użyczenia danego terenu pod inwestycję wskazaną w projekcie na czas nie krótszy niż okres amortyzacji planowanych nakładów na danym terenie. Wzór oświadczenia woli wraz ze wzorem umowy użyczenia dotyczącej realizacji projektu określał Prezydent.

PROPONOWANA ZMIANA (DOT. §5 PKT 6 PROJEKTU UCHWAŁY):

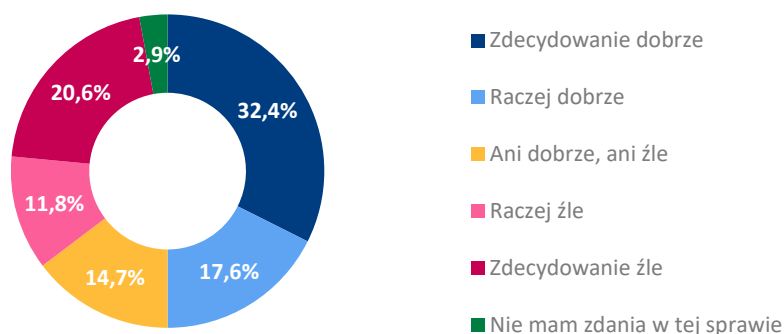
Projekty mogłyby być zlokalizowane na terenie, wchodzącym w skład zasobu nieruchomości Gminy Miasta Gdyni lub dla których Prezydent Miasta Gdyni jest zarządcą drogi, z wyjątkiem nieruchomości znajdujących się w posiadaniu zależnym przez osoby trzecie.

Dopuszczona byłaby realizacja projektów inwestycyjnych na terenach znajdujących się w dyspozycji wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowych pod warunkiem przedłożenia przez autora oświadczenia dysponenta nieruchomości wyrażającego nieodwołalną zgodę na jej użyczenie pod inwestycję wskazaną w projekcie na czas nie krótszy niż okres amortyzacji planowanych nakładów na danym terenie.

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Wśród osób, które wypełniły ankietę konsultacyjną **przeważali zwolennicy** zmiany dotyczącej określenia terenów, na których mogą być realizowane projekty. Spośród osób, które wypełniły ankietę konsultacyjną dokładnie **50%**, czyli 17 osób, **popierała proponowaną zmianę** (suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze” w pytaniu o ocenę tej zmiany). **Negatywnie oceniło ją 32,4%**, czyli 11 osób spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle”). Nie oceniło jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie 17,6% osób, które wypełniły ankietę (czyli 6 respondentów).

Wykres 3. Ocena zmiany dot. określenia terenów, na których mogą być realizowane projekty (n=34)

Osoby popierające zmianę nie wskazały w ankiecie dodatkowych sugestii co do tej propozycji. Natomiast osoby sprzeciwiające się takiej zmianie wskazywały przede wszystkim na to, że ich zdaniem ograniczy ona w istotny sposób możliwości realizacji zadań w ramach BO. Sprzeciw budziła zwłaszcza propozycja, by wykluczyć możliwość zgłaszania projektów na terenach należących do Skarbu Państwa – wprost pisało o tym w pytaniu otwartym 7 z 11 osób.

„Grunty Skarbu Państwa w znacznej części są gruntami dostępnymi publicznie, na których zarządca mógłby dopuścić realizację projektu.

Postuluję dodanie zarządcy gruntu Skarbu Państwa do katalogu podmiotów (analogicznie do wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowych), które muszą wyrazić zgodę na specjalnym formularzu, który będzie wymogiem formalnym przy składaniu wniosków”.

Wątpliwości budził również fakt, czy nowy zapis nie oznacza uniemożliwienia realizacji na terenach nie będących w dyspozycji Gminy także projektów miękkich.

„Obawiam się, że niniejszy zapis ograniczy możliwość składania projektów na terenach spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot tylko do projektów inwestycyjnych. Ograniczenie do projektów inwestycyjnych uniemożliwi zgłaszanie projektów festynów, teatrów, kina letniego itp. na terenie spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot.

Ograniczenie tylko do spółdzielni mieszkaniowych i wspólnot ograniczy możliwość zgłaszania projektów na terenach u styku z agencją mienia wojskowego, uczelniami, wojskiem, kolejną, portem, lasów państwowych itd. Ta współpraca często jest trudna, ale blokowanie tej możliwości w samym regulaminie uważam za krzywdzące dla całej procedury Budżetu Obywatelskiego”.

Dodatkowo jedna z osób wypełniających ankietę zasugerowała potrzebę uzupełnienia zapisów dotyczących zgody podmiotów trzecich na realizację inwestycji z BO na ich terenie o klauzulę o karach finansowych za odwoływanie takich zgód oraz doprecyzowania zapisu o czasie trwania takiej zgody o konkretne liczby.

„Nieodwołalne zgody na użytkowanie były odwoływane, czy są opinie prawne tych procedurów? Proponuję kary pieniężne za odwoływanie tych zgód. Sugeruję również, aby w uchwale znalazła się konkretna cyfra przy odwoływaniu zgody - stwierdzenie 'czas nie krótszy niż okres amortyzacji planowanych nakładów na danym terenie' jest nieprecyzyjny i będzie mógł być nadinterpretowany sprawiając problemy i spory”.

Z kolei na spotkaniach otwartych nieznacznie przeważali przeciwnicy nowego rozwiązania. Wskazywali oni, że jest to istotne ograniczenie dla pomysłodawców i pomysłodawczyń, podczas gdy potrzebna jest – w ich opinii – większa elastyczność w podejściu do lokalizacji projektów oraz dostosowanie przepisów do rzeczywistych potrzeb mieszkańców. Krytykowana była zwłaszcza kwestia uniemożliwienia realizacji projektów na terenach prywatnych: osoby obecne na spotkaniach w większości uważały, że o ile tylko efekt realizacji projektu będzie ogólnodostępny, powinna być możliwość zlokalizowania go na takim terenie (*„są osoby, które są społecznikami i chcą udostępnić grunty”*).

PROPOZYCJA NR 3: WSKAZYWANIE W PROJEKCIE NIEPOWIĄZANYCH DZIAŁAŃ W RÓŻNYCH LOKALIZACJACH

DOTYCHCZASOWE ROZWIĄZANIE:

Z realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego wyłączone były projekty, które zakładają zadania inwestycyjne w więcej niż jednej lokalizacji, jeżeli dotyczą różnych celów.

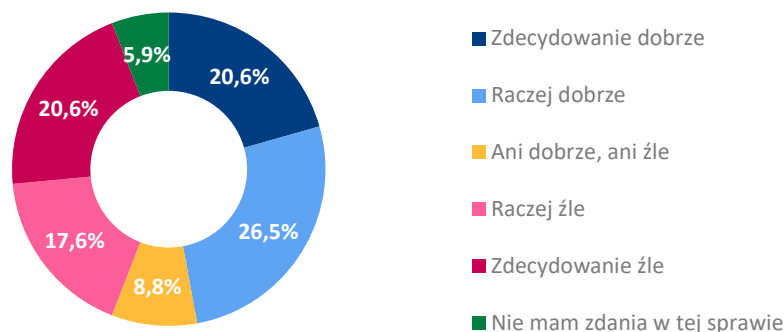
PROPONOWANA ZMIANA (DOT. §6 PKT 10 PROJEKTU UCHWAŁY):

Z realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego wyłączone byłyby projekty, które zakładają różne zadania niepowiązane ze sobą, w tym w kilku lokalizacjach.

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Zdania osób wypełniających ankietę konsultacyjną w kwestii wyłączenia projektów zakładających różne zadania niepowiązane ze sobą były **wyraźnie podzielone, z nieznaczną przewagą zwolenników tej zmiany**. W ankiecie konsultacyjnej **poparło to rozwiązanie 47% respondentów** (16 osób, suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze” w pytaniu o ocenę tej zmiany), natomiast **przeciw niemu opowiedziało się 38,2%** (13 osób, suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle”). Nie oceniło jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie 14,7% osób, które wypełniły ankietę (czyli 5 respondentów).

Wykres 4. Ocena zmiany dot. wskazywania w projekcie niepowiązanych działań w różnych lokalizacjach (n=34)

Osoby popierające zmianę nie wskazały w ankiecie dodatkowych sugestii co do tej propozycji. Natomiast osoby sprzeciwiające się jej wskazywały przede wszystkim na nieprecyzyjność proponowanego zapisu (niejasność określenia „powiązania ze sobą”) i jego potencjalnie negatywne konsekwencje na etapie oceny projektów w postaci uznaniowych decyzji urzędników oceniających projekty. Wskazywano również na potrzebę doprecyzowania w tym kontekście terminu „lokalizacja”.

„Dotychczasowy zapis o wyłączeniu możliwości projektów, które są w więcej niż jednej lokalizacji, jeżeli dotyczą różnych celów jest prawidłowy. Proponowany zapis jest wysoce nieprecyzyjny (czym jest powiązanie?) i będzie on używany przez urzędników do odrzucania projektów w sposób uznaniowy.

Niezbędna jest również precyzyjna definicja lokalizacji. Urzędnicy mogą uznać, że nasadzenia wzdłuż jednej ulicy przerwane dwoma przejściami dla pieszych będą trzema lokalizacjami, niepowiązanymi ze sobą”.

Pojawił się również zarzut nieuzasadnionego uniemożliwienia w ten sposób realizacji w ramach jednego projektu kilku inwestycji o tym samym celu. Z kolei jedna z osób popierających zmianę sugerowała wprost poszerzenie nowego zapisu dodatkowo właśnie o wykluczenie zadań inwestycyjnych, które mogłyby być realizowane oddzielnie, a jedynym ich połączeniem jest podobny temat, np. różnego typu inwestycje dotyczące zieleni.

Na spotkaniach otwartych **nieznacznie przeważali przeciwnicy** proponowanej zmiany. Podnosili oni podobne argumenty, co respondenci ankiety: przede wszystkim nieprecyzyjność terminów „powiązanie” oraz „lokalizacja” w nowym zapisie i związane z tym ryzyko arbitralności na etapie oceny projektów. Silnie wybrzmiały również obawy, że takie ograniczenia zaszkodzą małym, lokalnym inicjatywom, które często były zgłaszane w ramach większych projektów, aby umożliwić mobilizację szerszych grup osób głosujących.

„Np. robię trzy różne lokalizacje, w jednej lustro, w innej lampa i coś jeszcze, każdy pojedynczo nie miałby szans, bo okoliczne społeczności są zbyt małe jako oddzielne grupy”.

PROPOZYCJA NR 4: WYŁĄCZENIE PROJEKTÓW SPRZECZNYCH Z REALIZOWANYMI I PLANOWANYMI DZIAŁANAMI MIASTA

DOTYCHCZASOWE ROZWIĄZANIE:

Z realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego wyłączone były projekty, które są sprzeczne z działaniami finansowymi z budżetu miasta w poprzednich latach lub z działaniami finansowymi planowanymi, co do których podjęte zostały decyzje w formie uchwały Rady Miasta czy zarządzenia Prezydenta.

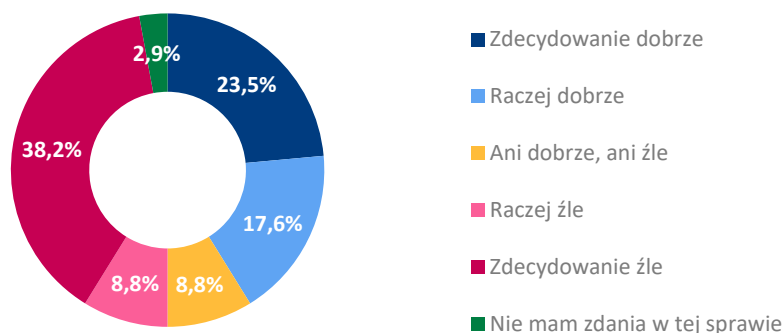
PROPONOWANA ZMIANA (DOT. §6 PKT 5 PROJEKTU UCHWAŁY):

Z realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego wyłączone byłyby projekty, które kolidują ze zrealizowanymi, realizowanymi i planowanymi przedsięwzięciami Gminy Miasta Gdyni – nie tylko z tymi, które zostały zapisane w zarządzeniu Prezydenta lub uchwale Rady Miasta, ale również znajdującymi się dopiero w fazie przygotowawczej w Urzędzie Miasta lub jednostkach miejskich.

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Zdania osób wypełniających ankietę konsultacyjną w kwestii wyłączenia projektów kolidujących ze zrealizowanymi, realizowanymi i planowanymi przedsięwzięciami Gminy Miasta Gdyni, nie tylko tymi zapisanymi w zarządzeniu Prezydenta lub uchwale Rady Miasta, były **wyraźnie podzielone, z nieznaczną przewagą przeciwników tej zmiany**. W ankiecie konsultacyjnej **poparło to rozwiązanie 41,2% respondentów** (14 osób, suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze” w pytaniu o ocenę tej zmiany), natomiast **przeciw niemu opowiedziało się 47%** (16 osób, suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle”). Nie oceniło jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie 11,8% osób, które wypełniły ankietę (czyli 4 respondentów).

Wykres 5. Ocena zmiany dot. wyłączenia projektów sprzecznych z realizowanymi i planowanymi działaniami Miasta (n=34)

Osoby sprzeciwiające się takiej zmianie wskazywały przede wszystkim na nieprecyzyjność proponowanych zapisów i ryzyko, że w ich efekcie może dochodzić do uznaniowych odrzuceń projektów na etapie weryfikacji. Wskazywano też, że taki zapis uniemożliwi „naprawę” poprzez BO wcześniejszych, z perspektywy mieszkańców nietrafionych decyzji władz miasta, np. w zakresie zagospodarowania przestrzeni.

„Nie ma ostrej definicji <planów miasta>. W ten sposób urzędnicy będą mogli odrzucać projekty nawet wtedy, gdy nie ma jakiegokolwiek dokumentacji, harmonogramu czy środków na realizację danej inwestycji w przyszłości. Jeżeli taki punkt miałby być dodany, to musi być uszczegółowione, że muszą być dla danej inwestycji poczynione zaawansowane kroki, czyli coś więcej, niż na przykład koncepcja, która jest w trakcie opracowywania lub nawet już przygotowana, ale bez większych szans na realizację w ciągu kilku czy nawet kilkunastu najbliższych lat”.

„W ten sposób jak jakiś projekt zniszczył jakąś przestrzeń to już nigdy nie będzie można tego naprawić innym projektem. Jakaś totalna bzdura, nikt nie jest nieomylny”.

„Co konkretnie znaczy <kolidują>? Wnioski mieszkańców w ramach BO mogą być dobrym źródłem informacji co należy w zrealizowanym/realizowanym/planowanym przedsięwzięciu poprawić”.

Osoby popierające zmianę nie wskazały w ankiecie dodatkowych sugestii co do tej propozycji. Jedna z nich zaznaczyła natomiast w tym kontekście potrzebę lepszej komunikacji pomiędzy poszczególnymi komórkami UM oraz maksymalnie szybkiego informowania o potencjalnych kolizjach wnioskodawców, najlepiej jeszcze przed rozpoczęciem oceny merytorycznej projektów.

Podczas spotkań otwartych ta propozycja zmiany spotkała się właściwie **wyłącznie z krytycznymi głosami**. W toku rozmów na spotkaniach jeszcze wyraźniej niż w ankietach wybrzmiały głosy związane z negatywnymi doświadczeniami z realizacji w przeszłości działań wybranych przez władze miasta, z którymi wielu mieszkańców się nie zgadzało i których skutki chętnie „odwróciliby”, np. poprzez własne projekty do BO. Sugerowano, że proponowany zapis „zabetonowałyby” w kontekście BO skutki niektórych decyzji władz miasta, nawet jeśli okazałyby się one z perspektywy czasu nietrafione.

„Nie możemy czegoś zrobić, bo w planach w 2030 ma być coś zrobione i nie można nic z tym zrobić, a gdyby zrobiono - to mogłoby przez 5 lat służyć”.

Zwracano również uwagę na to, że mieszkańcy i mieszkanki nie mają łatwego dostępu do informacji na temat planowanych działań Gminy („*miasto nie ma spójnej informacji na temat tego co zamierza na danym terenie zrobić*”; „*miasto nie dysponuje bazą realizowanych projektów*”).

Krytyka dotyczyła także sztywnego trzymania się długoterminowych planów, bez możliwości ich modyfikacji w odpowiedzi na bieżące potrzeby społeczności lokalnych. W tym kontekście wskazywano również na potrzebę lepszej synchronizacji między różnymi projektami, aby uniknąć konfliktów i sprzeczności. Uczestnicy spotkań sugerowali, że możliwe jest dostosowanie zakresu działań tak, aby projekty BO mogły współistnieć i wzajemnie się uzupełniać z projektami realizowanymi z inicjatywy samych władz miasta.

PROPOZYCJA NR 5: WYŁĄCZENIE PROJEKTÓW WYMAGAJĄCYCH NA ETAPIE OCENY DODATKOWYCH ZGÓD I UZGODNIEŃ

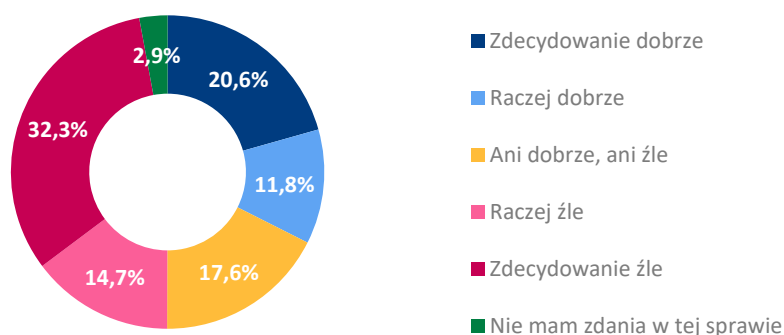
PROPOZYCJA NOWEGO ELEMENTU PROCEDURY (DOT. §6 PKT 12 PROJEKTU UCHWAŁY):

Z realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego wyłączone byłyby projekty, które na etapie oceny projektów wymagają uzyskania dodatkowych zgód, decyzji, warunków technicznych, opinii, uzgodnień itp., a uzyskanie ww. zgód byłoby niezbędne do oceny projektu

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Większość osób uczestniczących w konsultacjach sprzeciwiała się proponowanemu wyłączeniu z BO projektów wymagających na etapie oceny dodatkowych zgód, decyzji, uzgodnień itp. **Przeciw takiej zmianie opowiedziało się 47%**, czyli 16 osób spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle” w pytaniu o ocenę tej zmiany), a **za nią – 32,4%**, czyli 11 osób (suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze”). Nie oceniło jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie 17,6% osób, które wypełniły ankietę (czyli 6 respondentów).

Wykres 6. Ocena zmiany dot. wyłączenia projektów sprzecznych z realizowanymi i planowanymi działaniami Miasta (n=34)

Osoby sprzeciwiające się takiej zmianie wskazywały przede wszystkim na niejasność tego kryterium i ograniczenie w ten sposób zakresu projektów, które mogłyby być zgłaszane do BO, a w praktyce wykluczenie z niego większości projektów inwestycyjnych. Wskazywały ponadto na ryzyko arbitralności w określeniu potrzeby uzyskania takich dodatkowych zgód i uzgodnień na etapie oceny, a przez to możliwość uznaniowego odrzucania projektów. Część osób wskazywało wprost na ryzyko „nadużywania” tego zapisu przez osoby oceniające projekty.

„Proponowany zapis pozwala na uznaniowe decyzje urzędników o tym jakie zgody, decyzje, warunki techniczne, uzgodnienia etc. są potrzebne. Wielokrotnie w przeszłości urzędnicy dodawali do projektu, który im osobiście się nie podobał, dodatkowy zakres wymagający uzgodnień (np. pozwolenie wodno-prawne), co czyni projekt niemożliwym do realizacji”.

„(...) może trzeba wprost powiedzieć na początku uchwały, że budżet jest narzędziem dla realizacji projektów prostych, nie wymagających specjalistycznych opracowań... bo inaczej jest tylko rozczarowanie, gdy słyszy się uzasadnienie <to się nie da>, kiedy nie jest to prawdą”.

Większość osób popierających zmianę nie wskazała w ankiecie dodatkowych sugestii co do tej propozycji. Jedna z nich zaznaczyła natomiast w tym kontekście wątpliwość co do tego, jak będzie wyglądała procedura decydowania o tym, jakich zgód wymaga dany projekt.

„Tak, bo w głosowaniu często pojawiają się projekty, które już na pierwszy rzut oka wymagają sprawdzenia w różnych wydziałach, urzędach, zgód, które nie wiadomo, czy zostaną wydane, np. konserwatora zabytków. Tylko pytanie, kto to będzie oceniał, czy i jakich zgód będzie wymagał dany projekt?”

Podczas spotkań otwartych ta propozycja zmiany spotkała się **wyłącznie z krytycznymi głosami**. W toku rozmów na spotkaniach jeszcze wyraźniej niż w ankietach wybrzmiały głosy związane z ograniczającym charakterem tego zapisu. Krytyka dotyczyła także braku sprawnej koordynacji między działaniami urzędników z różnych komórek i jednostek oraz ich komunikacji z autorami projektów, co może przyczyniać się do negatywnej weryfikacji danego projektu.

PROPOZYCJA NR 6: WYŁĄCZENIE PROJEKTÓW DOTYCZĄCYCH BUDOWY, PRZEBUDOWY LUB REMONTÓW DRÓG

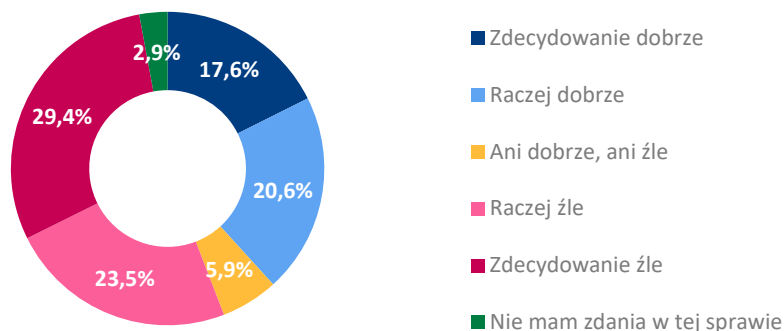
PROPOZYCJA NOWEGO ELEMENTU PROCEDURY (DOT. §6 PKT 4 PROJEKTU UCHWAŁY):

Z realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego wyłączone byłyby projekty, które dotyczą budowy, przebudowy oraz remontów dróg publicznych i dróg wewnętrznych z wyjątkiem ciągów pieszych i dróg rowerowych.

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Zdecydowana większość osób uczestniczących w konsultacjach sprzeciwiała się proponowanemu wyłączeniu z BO projektów dotyczących budowy, przebudowy oraz remontów dróg publicznych i dróg wewnętrznych. **Przeciw niej opowiedziało się 52,9%**, czyli 18 osób spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle” w pytaniu o ocenę tej zmiany). **Pozytywnie oceniło ją 38,2%**, czyli 13 respondentów (suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze”). Nie oceniło jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie zaledwie 8,8% osób, które wypełniły ankietę (czyli 3 respondentów).

Wykres 7. Ocena zmiany dot. wyłączenia projektów dot. budowy, przebudowy lub remontów dróg (n=34)

Osoby sprzeciwiające się takiej zmianie wskazywały przede wszystkim na zbyt szeroki, w ich ocenie, zakres proponowanego wyłączenia. Zwracali uwagę zwłaszcza na uniemożliwienie, w razie jego wdrożenia, realizacji takich działań na rzecz poprawy warunków poruszania się pieszych i rowerzystów jak tworzenie przejść dla pieszych czy przejazdów dla rowerów, ale też np. rozwiązań sprzyjających poruszaniu się samochodem, jak miejsc postojowych czy budowy oświetlenia ulicznego. Kilka osób wprost wskazywało na to, że zapis ten wprowadza „nierówne traktowanie” pomysłów dotyczących obszarów drogowych i innych, a także może w praktyce wykluczyć inwestycje o charakterze nie *stricto* drogowym, ale wymagające pewnych rozwiązań na obszarach dróg publicznych.

„Z jakiej racji zostało stworzone to rozróżnienie? Jacyś równi i równiejsi ludzie są, że drogi dla jednych środków transportu można zgłaszać jako projekt, a innych nie? Totalna niesprawiedliwość”.

„Proponowany zakres wyłącza możliwość realizacji np. pasów rowerowych (określonych w prawie), remontów jezdni czy wyznaczania przystanków ZKM. Wszystkie te działania są w obszarze dróg publicznych. Niemożliwe także będzie np. ustawianie słupków, budowa oświetlenia dróg publicznych etc. Wyłączenie jest zbyt szerokie”.

„Dlaczego mieszkańcy nie mogą wziąć spraw w swoje ręce, skoro miasto sobie nie radzi z zapewnieniem infrastruktury (...)”

Większość osób popierających zmianę nie wskazała w ankiecie dodatkowych sugestii co do tej propozycji. Jedna z nich zauważyła, że projekty drogowe są na tyle skomplikowane, że powinny być realizowane wyłącznie w oparciu o oceny i plany Wydziału Inwestycji. Inna z kolei wskazała, że propozycja wyłączenia może być kontrowersyjna, ale biorąc pod uwagę ilość środków w ramach BO oraz koszty inwestycji drogowych, nowy zapis eliminuje procedowanie projektów, które i tak finalnie nie będą mogły być realizowane w ramach tej procedury.

Podczas spotkań otwartych wiele osób wskazywało wyraźnie, że w pewnych rejonach miasta to właśnie potrzeby związane z infrastrukturą drogową są jednymi z najpilniejszych i w

naturalny sposób są popularne wśród wnioskodawców w BO. Sugerowano, że fakt pojawiania się takich propozycji w dotychczasowych edycjach BO wskazuje, jak bardzo potrzebne są takie przedsięwzięcia i że należałoby raczej zwiększyć środki przeznaczone na ten cel, a nie wykluczać je z BO.

„Budżetem obywatelskim nadrabia się to, czego rady dzielnicy nie są w stanie zrobić z własnych środków”.

„Czyli trzeba zwiększyć budżet, a nie wycinać takie projekty, ewentualnie urealnić stawki – to jest rzecz, którą trzeba zmienić”.

PROPOZYCJA NR 7: OKREŚLENIE MAKSYMALNEJ LICZBY LOKALIZACJI DLA PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH

PROPOZYCJA NOWEGO ELEMENTU PROCEDURY (DOT. §6 PKT 13 PROJEKTU UCHWAŁY):

Z realizacji w ramach Budżetu Obywatelskiego wyłączone byłyby projekty, które zakładają realizację projektu:

- a) dzielnicowego w więcej niż 2 lokalizacjach,
- b) miejskiego w więcej niż 5 lokalizacjach,

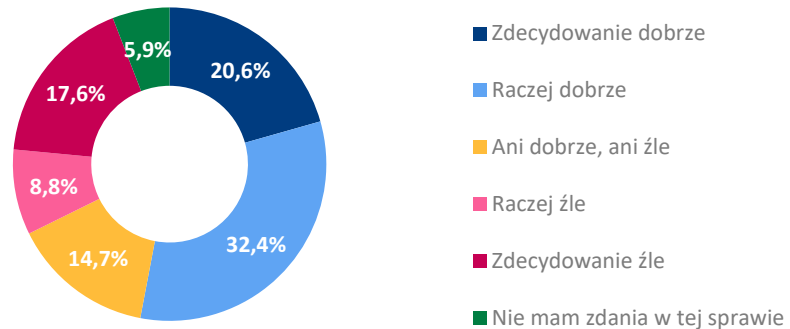
w przypadku projektów inwestycyjnych.

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Większość osób uczestniczących w konsultacjach – zarówno wypełniających ankietę, jak i biorących udział w spotkaniach otwartych – popierała proponowane zmiany dotyczące ograniczenia liczby lokalizacji w ramach pojedynczego projektu inwestycyjnego – zarówno na poziomie miejskich, jak i dzielnicowym.

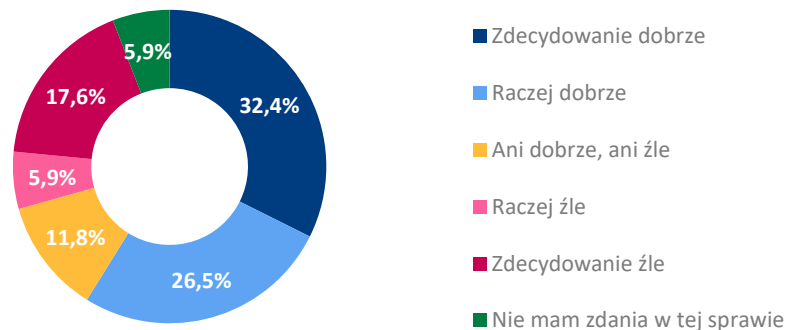
W **przypadku projektów dzielnicowych** ograniczenie do maksymalnie 2 lokalizacji **poparło 52,9%**, czyli 18 osób spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze” w pytaniu o ocenę tej zmiany). **Negatywnie oceniło je 26,4%**, czyli 9 osób spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle”). Nie oceniło jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie 20,6% osób, które wypełniły ankietę (czyli 7 respondentów).

Wykres 8. Ocena zmiany dot. określenia maksymalnej liczby lokalizacji dla projektów inwestycyjnych DZIELNICOWYCH (n=34)

W przypadku projektów miejskich ograniczenie do maksymalnie 5 lokalizacji **poparło 58,9%**, czyli 20 osób spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze” w pytaniu o ocenę tej zmiany). **Negatywnie oceniło je 23,5%**, czyli 8 osób spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle”). Nie oceniło jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie 17,7% osób, które wypełniły ankietę (czyli 6 respondentów).

Wykres 9. Ocena zmiany dot. określenia maksymalnej liczby lokalizacji dla projektów inwestycyjnych MIEJSKICH (n=34)

Żadna z osób popierających tę zmianę nie wskazała w ankiecie dodatkowych sugestii co do tej propozycji.

Osoby sprzeciwiające się takiej zmianie wskazywały natomiast na jej zbyt rygorystyczny charakter i uniemożliwienie w ten sposób realizacji projektów polegających na realizacji małych, ale oczekiwanych przez mieszkańców działań na terenie całej dzielnicy lub całego miasta. Wskazywano również na nieprecyzyjność w tym kontekście terminu „lokalizacja”, co może prowadzić do uznaniowej dyskwalifikacji projektów podczas procesu oceny.

„Zmiana uniemożliwia realizację projektów polegających na rozwiązaniu konkretnego projektu w skali np. całej dzielnicy. Przykładem może być projekt ustawienia 6 ławek lub śmietników. W obecnym kształcie nie będzie możliwości realizacji tego jako jednego projektu, tylko będzie konieczność zgłaszania X projektów po 2 ławki. Podobnie z projektem ogólnomiejskim: 5 lokalizacji w skali miasta to zbyt mało, ponieważ rozwiązanie może dotyczyć całego miasta (np. sieć czujników powietrza)”.

Głosy osób uczestniczących w spotkaniach otwartych **były podzielone** w ocenie proponowanej zmiany. Wśród jej przeciwników najsilniej wybrzmiewał argument, że jest to kolejne ograniczenie dla wnioskodawców i wnioskodawczyń, zdaniem tych osób – zbędne i potencjalnie szkodliwe dla innowacyjności oraz różnorodności zgłaszanych inicjatyw. Pojawiały się również głosy o niejasności w zapisach tego punktu, np. jeśli chodzi o rozumienie „lokalizacji”.

PROPOZYCJA NR 8: MODYFIKACJA ZASAD OGÓLNODOSTĘPNOŚCI PROJEKTÓW INWESTYCYJNYCH

DOTYCHCZASOWE ROZWIĄZANIE:

Za spełnienie warunku ogólnodostępności uważano w przypadku projektów zakładających budowę, rozbudowę, przebudowę lub remont infrastruktury – udostępnienie efektów realizacji projektu wszystkim zainteresowanym mieszkańcom przez co najmniej sześć godzin dziennie od poniedziałku do piątku (w przedziale czasowym 8-22) oraz przez dziesięć godzin dziennie w sobotę i niedzielę (w przedziale czasowym 8-22). Za udostępnienie mieszkańcom nie były uważane godziny wynajmów/użyczeń dla podmiotów gospodarczych, organizacji pozarządowych oraz klubów sportowych.

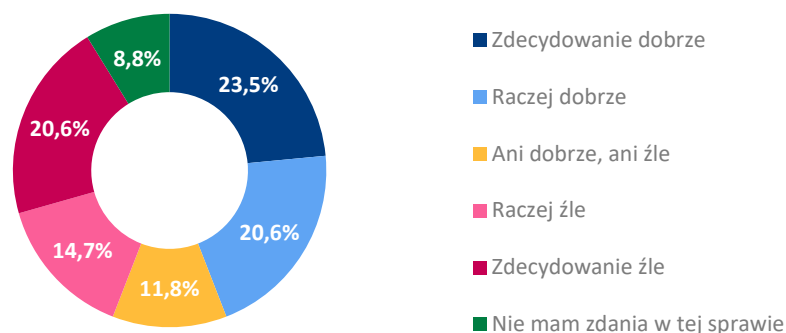
PROPONOWANA ZMIANA (DOT. §8 PKT 3 UST. 1 PROJEKTU UCHWAŁY):

Za spełnienie warunku ogólnodostępności uważano by w przypadku projektów inwestycyjnych udostępnienie efektów realizacji projektu wszystkim zainteresowanym mieszkańcom przez co najmniej 25 godzin tygodniowo, pomiędzy godz. 8:00-22:00. Efekt realizacji projektu nie będzie udostępniany przez Gminę podmiotom trzecim komercyjnie/odpłatnie przez okres 3 lat od oddania inwestycji do użytkowania.

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Zdania mieszkańców w kwestii zmiany warunku ogólnodostępności w przypadku projektów inwestycyjnych były **wyraźnie podzielone, z nieznaczną przewagą zwolenników tej zmiany**. W ankiecie konsultacyjnej **poparło to rozwiązanie 44,1%** respondentów (15 osób, suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze” w pytaniu o ocenę tej zmiany), natomiast **przeciw niej opowiedziało się 35,3%** (12 osób, suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle”). Nie oceniło jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie 20,5% osób, które wypełniły ankietę (czyli 7 respondentów).

Wykres 10. Ocena zmiany dot. modyfikacji zasad ogólnodostępności projektów inwestycyjnych (n=34)

Osoby sprzeciwiające się takiej zmianie wskazywały na niekorzystne, w ich opinii, efekty proponowanej zmiany dla mieszkańców i mieszkańek. Argumentowano, że nowy zapis zmniejszałby faktyczną liczbę godzin bezpłatnego udostępnienia efektów realizacji projektu o ok. 50% względem obowiązującego obecnie. Jednocześnie kilka osób zauważyło, że najem komercyjny powinien pozostać dozwolony na dotychczasowych zasadach, z zachowaniem większego zakresu dostępności dla mieszkańców. Zapis o nieudostępnianiu efektów realizacji projektu podmiotom trzecim komercyjnie/odpłatnie przez okres 3 lat od oddania inwestycji do użytkowania budził wątpliwości dotyczące tego, czy po upływie 3 lat godziny najmu komercyjnego będą wliczane do godzin udostępniania mieszkańcom i mieszkańkom.

„Hmmm taki zapis oznacza, że w tygodniu obiekty mogą w ogóle być nieudostępnione. Uważam, że to niewłaściwe założenie. Być może warto założyć modyfikację pierwotnego zapisu o zmniejszenie godzin udostępniania w tygodniu do 5. Nie wiem też, dlaczego wyklucza się odpłatne udostępnianie. Może warto to zatrzymać, ale wskazać, że nie mogą być to wyłącznie godziny największego zainteresowania infrastrukturą?”

Jedna z osób ogólnie popierających proponowaną zmianę wskazała jednocześnie, że okres 3 lat jest za krótki jako horyzont czasowy nieudostępniania efektów realizacji projektów z BO na najem komercyjny. Podobnego zdania była jedna z osób, które nie oceniły propozycji ani dobrze, ani źle – sugerowała ona, że tego typu projekty nie powinny w ogóle być wynajmowane podmiotom prywatnym do odpłatnego użytku. Jedna z osób wskazała też na nieprecyzyjność określenia „wszystkim zainteresowanym mieszkańcom” zastosowanego w proponowanym zapisie.

Kilkoro respondentów wskazało na potrzebę formalnego zobowiązania osób odpowiedzialnych za tereny, na których realizowane są projekty z BO, do upubliczniania informacji o zasadach dostępności efektów tych projektów.

Podczas spotkań otwartych **głosy zwolenników i przeciwników rozkładały się podobnie**. Osoby krytyczne wobec propozycji zmian zgłaszały m.in. propozycje wydłużenia okresu zakazu wynajmu do 5 lat oraz zwiększenia liczby godzin udostępnienia do 50 tygodniowo.

PROPOZYCJA NR 9: WYDZIELONE PULE TEMATYCZNE NA PROJEKTY TYLKO W PROJEKTACH MIEJSKICH

DOTYCHCZASOWE ROZWIĄZANIE:

Każdy z rodzajów projektów mógł mieć określone zakresy tematyczne i obejmować całość lub część kwoty Budżetu Obywatelskiego na nie przeznaczonego. Zakresy tematyczne obowiązujące w danej edycji Budżetu Obywatelskiego wskazywał Prezydent po zasięgnięciu opinii Rady ds. Budżetu Obywatelskiego.

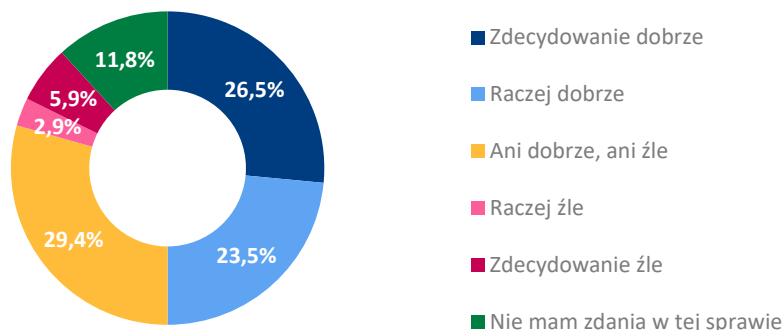
PROPONOWANA ZMIANA (DOT. §12 PKT 3 PROJEKTU UCHWAŁY):

Jedynie projekty miejskie mogłyby mieć określone zakresy tematyczne obejmujące część kwoty Budżetu Obywatelskiego.

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Wśród osób uczestniczących w konsultacjach **zdecydowanie przeważali zwolennicy** możliwości wydzielania pul tematycznych tylko w ramach kwoty na projekty miejskie. Spośród osób, które wypełniły ankietę konsultacyjną dokładnie **50%**, czyli 17 osób, **popierała proponowaną zmianę** (suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze” w pytaniu o ocenę tej zmiany). **Negatywnie oceniło ją 8,8%**, czyli 3 osoby spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle”). Warto zwrócić uwagę, że aż 41,2%, czyli 14 osób spośród wypełniających ankietę, nie oceniło tej zmiany jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie.

Wykres 11. Ocena zmiany dot. wydzielania pul tematycznych tylko w projektach miejskich (n=34)

Jedyny komentarz w ankiecie ze strony osób popierających zmianę dotyczył tego, że pule tematyczne ograniczały możliwość zgłaszania wszystkich typów projektów, jakimi zainteresowani byli mieszkańcy i mieszkanki.

„Bardzo dobry pomysł. To było kompletnie niesprawiedliwe, że jedne tematy zmian są dobre, a inne są zabronione.”

Z kolei po stronie przeciwników nowego rozwiązania pojawił się głos, że nowe rozwiązanie stworzy możliwość ograniczania dowolności zgłaszanych przez mieszkańców pomysłów.

„Ograniczenie dowolności dla mieszkańców. Jest tylko widzi mi się osób z zarządu miasta. Co będzie w sytuacji, gdy projektów inwestycyjnych będzie pod korek, to miasto powie, że kasa tylko na festyny. A mnie to nie interesuje, bo są potrzeby inwestycyjne.”

Należy zauważyć, że część respondentów nie do końca zrozumiała istotę proponowanej zmiany: nowy zapis nie usuwa bowiem całkowicie możliwości tworzenia pul tematycznych ani nie zaostrza w tym zakresie dotychczasowych rozwiązań. Pojawienie się kilku takich głosów w tak niedużej próbie odpowiedzi może być argumentem za przyjrzeniem się sposobowi komunikowania ewentualnych pul tematycznych w przyszłych edycjach BO, bo wskazuje na problemy z czytelnością tego elementu procedury dla części mieszkańców i mieszkanek.

W tym miejscu warto też zwrócić uwagę na wypowiedź jednej z osób zamieszczoną przy okazji odpowiedzi na pytanie dotyczące innej zmiany, ale odnoszącą się właśnie do wydzielenia pul tematycznych:

„Z BO zniknęły projekty miejskie ogólne - istnieją aktualnie jedynie jubileuszowe i klimatyczne. Czy w przyszłej edycji wrócą, skoro będzie to już po 100leciu Gdyni? (...)”.

Podczas spotkań otwartych ta propozycja zmiany nie wzbudziła większego zainteresowania i potrzeby dyskusji. Jej zwolennicy docenili jedynie wyraźnie zniesienie pul tematycznych na poziomie dzielnicy, obawiając się ograniczeń związanych z koniecznością wpisywania się pomysłów w odgórnie określone ramy tematyczne.

PROPOZYCJA NR 10: UPROSZCZENIE PROCEDURY OCENY PROJEKTÓW MIEJSKICH

DOTYCHCZASOWE ROZWIĄZANIE:

Zgłoszone projekty miejskie przechodziły wstępny etap oceny, po czym były dopracowywane podczas warsztatów z udziałem autorów projektów oraz urzędników. Prezydent określał liczbę oraz formę tych warsztatów, dając możliwość uczestnictwa w nich zainteresowanym mieszkańcom.

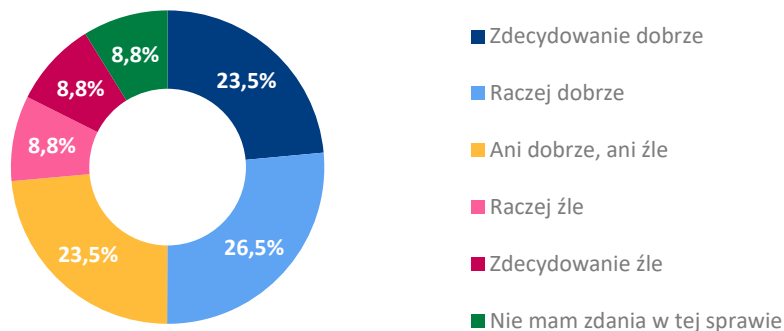
W wyniku pracy warsztatowej złożone projekty miejskie mogły być łączone lub ulegać znaczącym zmianom. Zmiana złożonego projektu musiała odbywać się za zgodą autorów.

PROPONOWANA ZMIANA (DOT. §22 PROJEKTU UCHWAŁY):

Zgłoszone projekty miejskie przechodziłyby wstępny etap oceny, po czym - jeśli zaistniałaby taka konieczność - mogłyby być uszczegółowiane podczas spotkań konsultacyjnych z udziałem autorów oraz urzędników. W wyniku spotkań konsultacyjnych zostawałby dookreślony zakres niezbędnych zmian w projekcie.

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Wśród osób uczestniczących w konsultacjach **zdecydowanie przeważali zwolennicy** zmiany dotyczącej uproszczenia procedury oceny projektów miejskich. Spośród osób, które wypełniły ankietę konsultacyjną dokładnie **50%**, czyli 17 osób, **popierała proponowaną zmianę** (suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze” w pytaniu o ocenę tej zmiany). **Negatywnie oceniło ją 17,6%**, czyli 6 osób spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle”). Warto zwrócić uwagę, że aż 32,3%, czyli 11 osób spośród wypełniających ankietę, nie oceniło tej zmiany jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie.

Wykres 12. Ocena zmiany dot. uproszczenia oceny projektów miejskich (n=34)

Osoby sprzeciwiające się takiej zmianie wskazywały przede wszystkim na konieczność zachowania zapisu mówiącego o obligatoryjnej zgodzie autorów na zmiany w projektach¹. Przychyliła się to tego również jedna z osób ogólnie popierających proponowany zapis. Jedna z osób negatywnie go oceniających skrytykowała wprost sformułowanie o organizacji spotkań dotyczących zmian w projekcie jedynie „jeśli zaistnieje taka konieczność”, co jej zdaniem stwarza ryzyko, że ocenę przechodzić będą projekty zawierające błędy i niemożliwe do realizacji.

Podczas spotkań otwartych ta propozycja spotkała się z **aprobatą większości uczestników**. Jedna osoba dodatkowo zasugerowała, że podobne spotkania powinny być obowiązkowe dla wszystkich projektów inwestycyjnych, w tym także dzielnicowych.

PROPOZYCJA NR 11: MODYFIKACJA ZASAD GŁOSOWANIA NA PROJEKTY

DOTYCHCZASOWE ROZWIĄZANIE:

Każdy mieszkaniec mógł poprzeć w głosowaniu:

- 1) maksymalnie trzy projekty dzielnicowe małe z listy projektów małych w jednej wybranej przez siebie dzielnicy,
- 2) maksymalnie trzy projekty dzielnicowe duże z listy projektów dużych w jednej wybranej przez siebie dzielnicy,
- 3) maksymalnie trzy projekty miejskie, oraz, jeśli zostały ustanowione:
- 4) maksymalnie trzy projekty tematyczne dzielnicowe małe z listy projektów tematycznych małych w jednej wybranej przez siebie dzielnicy,
- 5) maksymalnie trzy projekty tematyczne dzielnicowe duże z listy projektów tematycznych dużych w jednej wybranej przez siebie dzielnicy,
- 6) maksymalnie trzy projekty tematyczne miejskie.

Projekty, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 oraz, jeśli dotyczy - 4, 5, musiały dotyczyć tej samej dzielnicy.

PROPONOWANA ZMIANA (DOT. §26 PROJEKTU UCHWAŁY):

Każdy mieszkaniec mógłby poprzeć w głosowaniu:

- 1) maksymalnie trzy projekty dzielnicowe małe z listy projektów małych w jednej wybranej przez siebie dzielnicy,
- 2) maksymalnie trzy projekty dzielnicowe duże z listy projektów dużych w jednej wybranej przez siebie

¹ Jak wyjaśniono wcześniej, taki zapis znalazł się w § 21 pkt 5 projektu nowej uchwały.

dzielnicy,

3) maksymalnie trzy projekty miejskie,

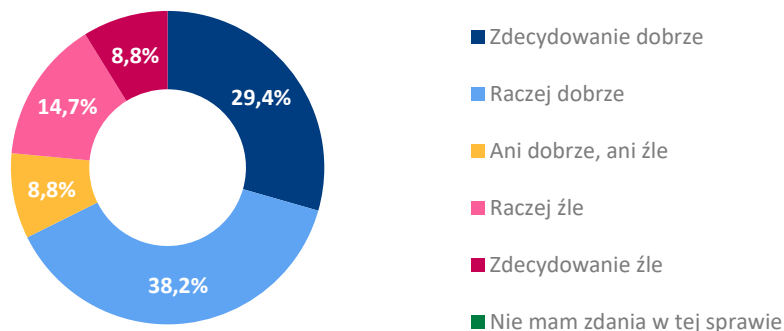
oraz jeśli zostały ustanowione:

4) maksymalnie trzy projekty tematyczne miejskie.

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Wśród osób uczestniczących w konsultacjach **zdecydowanie przeważali zwolennicy modyfikacji** zasad głosowania na projekty w BO. Spośród osób, które wypełniły ankietę konsultacyjną aż **67,6%**, czyli 23 osoby, **popierała proponowaną zmianę** (suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze” w pytaniu o ocenę tej zmiany). **Negatywnie oceniło ją 23,5%**, czyli 8 osób spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle”). Nie oceniło jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie zaledwie 17,6% osób, które wypełniły ankietę (czyli 3 respondentów).

Wykres 13. Ocena zmiany dot. modyfikacji zasad głosowania na projekty (n=34)

Pojedynczy zwolennicy uproszczenia sposobu głosowania proponowali ponadto wprowadzenie możliwości głosowania przeciwko konkretnym projektom. Jedna osoba sugerowała pozostawienie ostatecznej decyzji co do liczby projektów, na które mieszkańcy i mieszkanki mogliby głosować w danej edycji BO Prezydentowi, który określałby to w zarządzeniu.

„Dodałbym, że dokładną liczbę projektów określa Prezydent Miasta w zarządzeniu. Np. przy podobnej procedurze jak obecnie jubileuszowe - mieszkańcy mogliby wskazywać więcej projektów niż 3 - wiadomo, że może wygrać 10 (lub więcej) w przypadku projektów poniżej 100tys. Wynik byłby bardziej odpowiadający potrzebom mieszkańców, gdyby zaznaczeń mogło być więcej”.

Warto zauważyć, że osoby sprzeciwiające się takiej zmianie kierowały się bardzo różnymi pobudkami. W pytaniu o powody, dla których się z nią nie zgadzają, pojawiały się zarówno odpowiedzi dotyczące tego, że regulamin BO powinien umożliwiać głosowanie na wszystkie projekty w dowolnie wybranych dzielnicach, jak i tego, że powinien ograniczać możliwość głosowania jedynie do dzielnicy zamieszkania.

„Uważam, że nie powinno być ograniczenia co do dzielnicy w wyborze projektów. Nikt nie prowadzi życia w jednej dzielnicy. Powinna być możliwość wybrania trzech projektów dzielnicowych małych i trzech projektów dzielnicowych dużych, rozłożonych w dowolnie wybranych dzielnicach. Wydaje mi się, że to ograniczenie, które niby ma budować jakąś wspólnotę dzielnicową, jest niewłaściwe. Często w dzielnicy jest tylko 1 projekt, wówczas osoba, która głosuje w tej dzielnicy traci de facto 2 głosy. Dlaczego? skoro mogłaby wybrać projekt, który jest ważny przy jej miejscu pracy w innej dzielnicy, lub przy trasie rowerowej, którą jeździ - również zgłoszonej w innej dzielnicy”.

„Uważam, że możliwość głosowania na rzecz innej dzielnicy nie będzie dobra. Głosowanie powinno umożliwiać tylko oddanie głosu w swojej dzielnicy jako jej mieszkaniec”.

Jedna osoba wskazała na to, że zmiana jest „dalszym komplikowaniem reguł głosowania zamiast upraszczania”.

Na spotkaniach otwartych zwolennicy proponowanej zmiany wskazywali także na jej potencjał do poprawy frekwencji w głosowaniu oraz zwiększenie zainteresowania propozycjami projektów, przede wszystkim ze względu na umożliwienie w ten sposób głosowania na projekty dzielnicowe w dwóch różnych dzielnicach. Sugerowali, że dzięki tej zmianie będą mogli skupić się na projektach, które są dla nich najbardziej istotne.

PROPOZYCJA NR 12: PODNIESIENIE MINIMALNEGO PROGU LICZBY ODDANYCH GŁOSÓW DLA PROJEKTÓW DZIELNICOWYCH

DOTYCHCZASOWE ROZWIĄZANIE:

Aby projekt dzielnicowy mógł zostać skierowany do realizacji, musiało na niego zagłosować co najmniej 50 osób.

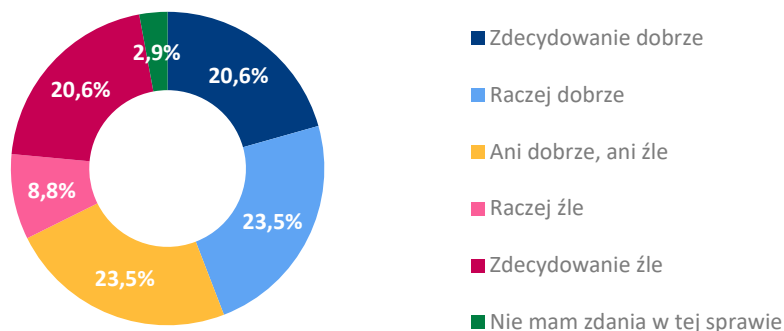
PROPONOWANA ZMIANA (DOT. §28 PKT 2 PROJEKTU UCHWAŁY):

Aby projekt dzielnicowy mógł zostać skierowany do realizacji, musiałby uzyskać co najmniej 100 głosów.

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Większość osób, które wypełniły ankietę konsultacyjną, popierała proponowane podniesienie minimalnego progu liczby oddanych głosów na projekty dzielnicowe, który umożliwiłby skierowanie projektu do realizacji. **Za taką zmianą opowiedziało się 44,1%**, czyli 15 osób spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze” w pytaniu o ocenę tej zmiany), a **przeciwko niej – 29,4%**, czyli 10 osób (suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle” w pytaniu o ocenę tej zmiany). Nie oceniło jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie 26,4% osób, które wypełniły ankietę (czyli 9 respondentów).

Wykres 14. Ocena zmiany dot. podniesienia minimalnego progu liczby oddanych głosów dla projektów dzielnicowych (n=34)

Argumenty za wprowadzeniem zmiany dotyczyły zagwarantowania w ten sposób pewnego minimalnego progu poparcia społecznego dla projektów. Trzy osoby wskazały nawet na potrzebę podwyższenia jeszcze tego progu. Jedna z osób ogólnie popierających podniesienie progu zasugerowała inny sposób jego wyliczania: oparty o konkretny odsetek mieszkańców danej dzielnicy.

„Powinno być nawet więcej, moim zdaniem 200-300. To tyle, co publiczność średniego koncertu w plenerze. Ale to już coś”.

„Raczej oparłabym się na określeniu % (lub promila) wszystkich mieszkańców głosujących z danej dzielnicy w edycji konkretnego BO. 100 głosów ma inną wartość na Babich Dołach niż na Chwarznie-Wiczlinie i jeszcze zależy to od roku edycji BO”.

Osoby sprzeciwiające się takiej zmianie wskazywały na ryzyko, jakie taka zmiana stwarza dla niezakwalifikowania się do realizacji żadnych projektów w niektórych dzielnicach i tym samym „przepadania” środków z BO (mimo zapisu o ich „przechodzeniu” na kolejny rok do puli BO, wskazywano na negatywne skutki inflacji dla praktycznej utraty wartości tych środków). Jedna z osób wskazała propozycję podniesienia wymaganego progu, ale na niższym niż proponowany poziomie.

„Liczba mieszkańców w Gdyni cały czas się zmniejsza, nie widzę uzasadnienia dla podnoszenia warunku realizacji projektu zwłaszcza dla mniejszych dzielnic. Frekwencja w BO też co roku spada”.

„Moim zdaniem zwiększenie liczby głosów może mieć negatywne skutki dla mniejszych dzielnic, dla których podniesienie progu o 100% mogłoby być dotkliwe i istotne. Proponuję pozostawienie poprzedniego brzmienia lub zwiększenie progu, ale nie w takim wysokim wymiarze - zamiast 100% więcej np. 30%, a więc min. 65 głosów”.

Podczas spotkań otwartych **przeważały natomiast głosy krytyczne** wobec proponowanego rozwiązania. Wśród nich wybrzmiały argumenty, że nawet przy niskiej frekwencji ważne jest samo przeprowadzenie głosowania, a brak chęci do głosowania w BO części mieszkańców nie powinien wpływać na możliwość realizacji projektu wybranego przez te osoby, które w

głosowaniu wzięły udział. Jedna z osób sugerowała z kolei, aby próg był skorelowany z ogólną liczbą osób biorących udział w głosowaniu. Taki mechanizm mógłby, jej zdaniem, lepiej odzwierciedlać rzeczywiste zainteresowanie mieszkańców danym projektem.

PROPOZYCJA NR 13: SKRÓCENIE CZASU NA DECYZJE O DOŁOŻENIU ŚRODKÓW NA REALIZACJĘ PROJEKTÓW „SPOD KRESKI”

DOTYCHCZASOWE ROZWIĄZANIE:

Rada Miasta lub rada właściwej dzielnicy mogły przedłożyć Prezydentowi uchwałę zawierającą zobowiązanie do przeznaczenia brakujących środków na realizację pierwszego projektu „pod kreską” w roku następującym po przeprowadzeniu głosowania w ciągu trzech miesięcy od zakończenia głosowania (w przypadku Rady Miasta - projektu miejskiego, w przypadku rady dzielnicy - projektu dzielnicowego). W tym samym terminie darczyńca/darczyńcy mógł przekazać kwotę brakującą na realizację następnego w kolejności projektu miejskiego lub dzielnicowego w wybranej dzielnicy.

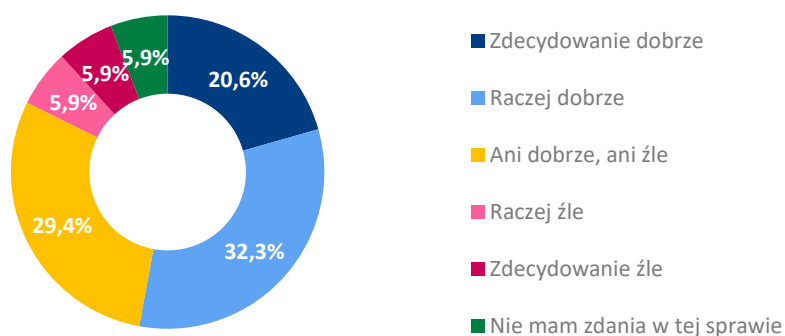
PROPONOWANA ZMIANA (DOT. §27 PKT 5 ORAZ §27 PKT 6 PROJEKTU UCHWAŁY):

W ciągu dwóch miesięcy od zakończenia głosowania Rada Miasta mogłaby podjąć w z inicjatywy Prezydenta uchwałę zwiększającą środki budżetu obywatelskiego, aby sfinansować pierwszy projekt miejski „pod kreską”, a rada właściwej dzielnicy mogłaby przedłożyć Prezydentowi uchwałę zawierającą zobowiązanie do przeznaczenia brakujących środków na realizację pierwszego dzielnicowego projektu „pod kreską” w roku następującym po przeprowadzeniu głosowania. W tym samym terminie darczyńca/darczyńcy mógłby przekazać kwotę brakującą na realizację następnego w kolejności projektu miejskiego lub dzielnicowego w wybranej dzielnicy.

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Większość osób uczestniczących w konsultacjach popierała propozycję skrócenia czasu na decyzje o dołożeniu środków na realizację projektów „spod kreski”. Opowiedziało się **za nią 52,9%**, czyli 18 osoby spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze” w pytaniu o ocenę tej zmiany). **Negatywnie oceniło ją jedynie 11,8%**, czyli 4 osoby spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle”). Warto zwrócić uwagę, że aż 35,3%, czyli 12 osób spośród wypełniających ankietę, nie oceniło tej zmiany jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie.

Wykres 15. Ocena zmiany dot. skrócenia czasu na decyzje o dołożeniu środków na realizację projektów „spod kreski” (n=34)

W odpowiedziach na pytania otwarte dotyczące tej propozycji jedna z osób sprzeciwiających się temu rozwiązaniu zauważyła, że krótszy czas może ograniczyć możliwość znalezienia chętnych podmiotów prywatnych do wsparcia takich projektów. Inna z kolei wskazała na konieczność wzięcia pod uwagę, że w niektórych okresach w roku część rad dzielnic spotyka się jedynie raz na kwartał.

Z kolei jedna z osób, które nie oceniły propozycji ani dobrze, ani źle, zauważyła, że jest to ogólnie słuszny kierunek zmian, ale wydaje jej się on trudny do zrealizowania w realiach skomplikowanych i przedłużających się procedur urzędowych.

Podczas spotkań otwartych wyraźniej wybrzmiały **różnice w nastawieniu mieszkańców do propozycji skrócenia tego terminu w odniesieniu do decyzji Rady Miasta i rad dzielnic** – ocenianego pozytywnie, **oraz w odniesieniu do prywatnych sponsorów** – w tym przypadku wskazywano na ryzyka związane ze skróconym czasem na znalezienie podmiotów zainteresowanych przekazaniem darowizny na ten cel.

PROPOZYCJA NR 14: ZAKAZ PROMOCJI PROJEKTÓW PRZEZ RADY DZIELNIC PODCZAS WYDARZEŃ ORGANIZOWANYCH Z ICH ŚRODKÓW

DOTYCHCZASOWE ROZWIĄZANIE:

Zakazane było promowanie przez rady dzielnic poszczególnych projektów złożonych do Budżetu Obywatelskiego na terenie swoich siedzib, z wykorzystaniem oficjalnych stron internetowych rad dzielnic lub poprzez zaangażowanie w promocję pracowników Urzędu Miasta odpowiedzialnych za obsługę działań rad dzielnic. W przypadku prowadzenia lub umożliwiania przez radę dzielnicy takiej promocji lub zorganizowanych form głosowania na wybrany projekt, projekt mógł zostać zdyskwalifikowany i nie mógł być skierowany do realizacji. Decyzję w sprawie dyskwalifikacji podejmował Prezydent.

PROPONOWANA ZMIANA (DOT. §27 PKT 2 PROJEKTU UCHWAŁY):

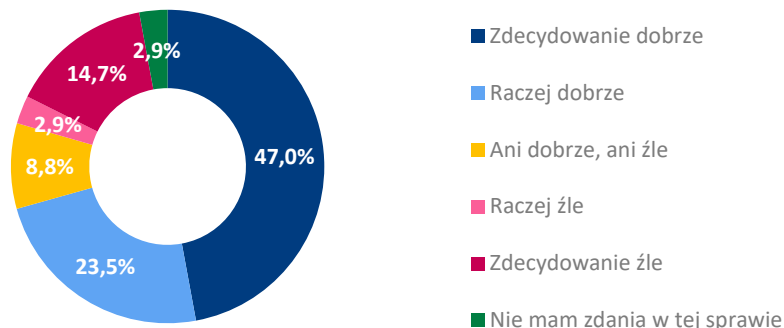
Zakazane byłoby promowanie przez rady dzielnic poszczególnych projektów złożonych do Budżetu Obywatelskiego na terenie swoich siedzib, podczas wydarzeń organizowanych na terenie dzielnicy ze środków rad dzielnic, z wykorzystaniem oficjalnych stron internetowych rad dzielnic lub poprzez zaangażowanie w promocję pracowników Urzędu Miasta odpowiedzialnych za obsługę działań rad dzielnic. W przypadku prowadzenia lub umożliwiania przez radę dzielnicy takiej promocji lub zorganizowanych form głosowania na wybrany projekt, projekt mógłby zostać zdyskwalifikowany i nie mógłby zostać skierowany do realizacji. Decyzję w sprawie dyskwalifikacji podejmowałby Prezydent.

WNIOSKI Z KONSULTACJI

Zdecydowana większość osób uczestniczących w konsultacjach popierała propozycję zakazu promocji projektów przez rady dzielnic podczas wydarzeń organizowanych z ich środków. **Opowiedziało się za nią 70,5%**, czyli 24 osoby spośród wypełniających ankiety (suma odpowiedzi „Zdecydowanie dobrze” i „Raczej dobrze” w pytaniu o ocenę tej zmiany). **Negatywnie oceniło ją 17,6%**, czyli 6 osób spośród wypełniających ankietę (suma odpowiedzi „Zdecydowanie źle” i „Raczej źle”). Nie oceniło jej ani dobrze, ani źle, lub nie miało wyraźnego zdania w tej sprawie 11,7% osób, które wypełniły ankietę (czyli 4 respondentów).

Była to propozycja z **najsilniejszym poparciem wśród osób uczestniczących w konsultacjach spośród wszystkich propozycji nowych zasad procedury BO.**

Wykres 16. Ocena zmiany dot. zakazu promocji projektów przez rady dzielnic podczas wydarzeń organizowanych z ich środków (n=34)

Zwolennicy nowego rozwiązania uważali je za właściwy krok w kierunku większej transparentności i sprawiedliwości w promowaniu projektów. W odpowiedziach otwartych w ankiecie pojawiła się dodatkowo propozycja, by w rozdziale uchwały o zasadach i trybie BO dotyczącym promocji projektów dodać zapis mówiący o tym, że „akcja promocyjna i edukacyjna może dotyczyć wszystkich projektów”. Jedna z osób zasugerowała również, że podobne obostrzenia powinny dotyczyć także szkół.

Przeciwnicy tego rozwiązania wskazywali, że nie rozumieją, dlaczego rady dzielnic nie mogą promować pomysłów zgłaszanych do BO przez swoich członków, a także że takie rozwiązanie może negatywnie wpłynąć na frekwencję w głosowaniu na projekty.

„Promocja projektów nie powinna być nigdzie zakazana! Tymczasem w jednej z bibliotek usłyszałam rok temu, że nie dostanę żadnych materiałów dot. projektu, w którego tworzenie pracownicy tej biblioteki byli zaangażowani, bo nie mogą promować konkretnych projektów. To samo rady dzielnic. To jakiś absurd. Nie dziwcie się potem, że frekwencja jest poniżej 10%, a wielu mieszkańców w ogóle nigdzie nie zetknie się z informacją o żadnym projekcie!”

INNE PROPOZYCJE ZMIAN

W ramach procesu konsultacji mieszkańcy i mieszkanki zgłaszali również własne propozycje zmian w zasadach BO, nieobjęte nowym projektem uchwały.

Jedną z powtarzających się sugestii (zgłoszoną przez 5 osób) była ta dotycząca **możliwości głosowania „przeciwko” projektom.**

„Głosowanie - konieczność wprowadzenia głosów sprzeciwu . Nawet w przypadku mniejszości tych głosów do głosów popierających projekt powinien trafić do ponownego przeanalizowania. Może być to znak, że np. dany projekt po prostu może być problematyczny dla osób mieszkających w pobliżu (zwłaszcza jeśli chodzi o place zabaw,

rekreację, sportowe, kina, parki itp.). Dla takich osób może to doprowadzić do zakłócania, dyskomfortu, obniżenia jakości życia w swoim miejscu zamieszkania. Doprowadzi to do konfliktów społecznych”.

Kilkukrotnie pojawił się również pomysł **zapisania w jakiś sposób w procedurze konieczności uwzględniania opinii osób mieszkających w bezpośrednim sąsiedztwie planowanego projektu**, np. w formie wymogu minimalnej liczby poparcia od osób mieszkających w określonej (niedalekiej) odległości od lokalizacji projektu lub obowiązkowych spotkań i informowania mieszkańców o planowanym projekcie na etapie jego weryfikacji.

„Do oceny projektu powinni być uwzględnieni mieszkańcy, którzy mieszkają w obrębie np. 30 m proponowanego projektu. Aby byli powiadomieni i świadomi i wyrazili zgodę na dany projekt”.

„Ważna jest również opinia społeczności mieszkającej najbliżej miejsca planowanej w ramach BO inwestycji. Dziś nikt nie pyta tych mieszkańców o zdanie, co jest wbrew jakichkolwiek zasadom wspólnotowości. Powinna być możliwość głosowania przeciwko jakiemuś projektowi, bo właśnie to daje prawdziwy obraz tego czy dana inwestycja jest potrzebna, czy nie”.

„(...) powinno się określić promień zgód/podpisów. Wymagana jest x liczba podpisów mieszkających w odległości x od miejsca, w którym planowana jest realizacja projektu”.

Kilka osób zwróciło również uwagę na **konieczność „dopilnowania” terminów realizacji zwycięskich projektów**. Ich propozycje w tym obszarze były bardzo różne: od ogólnych postulatów (*„Wszystkie projekty powinny zostać rozpoczęte w roku budżetowym po wygranym plebiscycie”*), po szczegółowe sugestie m.in. **maksymalnych terminów realizacji różnego typu projektów czy wprowadzenia obowiązku dla właściwych merytorycznie jednostek Gminy, aby zwycięski projekt był realizowany najdalej w drugim roku następującym po zwycięskim wyborze, aż po propozycje kar finansowych dla dzielnic, w których projekty BO nie zostaną zrealizowane terminowo.**²

Wśród innych propozycji zmian, które zgłaszane były przed pojedyncze osoby, znalazły się również:

- **Wprowadzenie w kolejnym roku „naprawczej” edycji BO**, która poświęcona byłaby jedynie projektom będącym remontami i ewentualnymi ulepszeniami projektów z BO z poprzednich lat – aby „uzyskać” czas dla UM i jednostek miejskich na wykonanie projektów, których realizacji jest opóźniona
- **Zachęcanie przedsiębiorców do promocji procesu BO**
- **Włączenie do miejskiego BO procesu Uczniowskiego Budżetu Obywatelskiego i jego szersza promocja**

² Ta sugestia w ankiecie została zapisana dosłownie jako „kary pieniężne na poczet kolejnej edycji dla dzielnicy której projekt nie został zrealizowany w maksymalnym terminie” – nie można więc ustalić, jaki podmiot autor/ka tego komentarza widzieliby w roli „ukaranego” za nieterminową realizację.

Dotyczące etapu składania projektów:

- **Zwiększenie wymaganej liczby podpisów poparcia przy składaniu projektu**
- **Uproszczenie procedur zbierania podpisów pod projektem**
- **Zniesienie wykluczenia projektów dotyczących budowy nowych miejsc postojowych**
- **Wyłączenie z BO projektów miękkich**, aby nie zmniejszały puli z BO na projekty inwestycyjne (w połączeniu z założeniem, że środki na nie powinny być raczej pozyskiwane od sponsorów przez rady dzielnic)

Dotyczące etapu weryfikacji projektów:

- **Umożliwienie lepszej koordynacji działań różnych komórek i jednostek na etapie weryfikacji**, np. poprzez wspólne spotkania różnych urzędników weryfikujących dany projekt z jego autorem/ką:
„Przepływ informacji między jednostkami, jeśli chodzi o ocenę projektów, nie jest dobry, poza tym ważne byłoby, żeby jednostki same siebie usłyszały i zrozumiały, bo czasem wydają sprzeczne komunikaty albo mają inne poglądy. Wydaje się, że to znacząco uprości weryfikację projektu, a także ujednotoci podejście do pewnych spraw”.
- **Pozostawienie ostatecznej decyzji co do kształtu projektu urzędnikom, po wcześniejszym powiadomieniu autora/ki o wprowadzanych zmianach i ich powodach**
- Zmiana harmonogramu weryfikacji tak, aby **weryfikacja lokalizacji nie trwała krócej niż weryfikacja merytoryczna**:
„Pozwala to bowiem na sytuację, gdy urzędnicy w toku merytorycznej weryfikacji odrzucają lokalizację lub każą uzupełnić np. o sąsiednią działkę, ale regulamin zabrania wskazywania nowej. Jest to <pułapka> pozwalająca na odrzucanie projektu lub istotne jego zubożenie, bez możliwości reakcji mieszkańca”.
- Wprowadzenie do regulaminu BO zapisu umożliwiającego **wyciągnięcie konsekwencji wobec osób celowo manipulujących wynikami weryfikacji**:
„W przypadku stwierdzenia celowego wprowadzenia mieszkańca w błąd przez urzędnika weryfikującego projekt, dopuszcza się wszczęcie postępowania dyscyplinarnego. Decyzję w tej sprawie podejmuje Prezydent”.

Dotyczące etapu realizacji projektów:

- **Obowiązek informowania autorów/ek projektów minimum raz na kwartał o postępach w ich przygotowaniu i realizacji**, aż do czasu oddania przedmiotu projektu do powszechnego użytkowania
- **Umożliwienie odstąpienia od realizacji projektu z BO w razie wystąpienia sprzeciwu społecznego**
- **Możliwość likwidacji projektu już zrealizowanego**, jeśli po latach okazuje się, że nie spełnia już swojej funkcji

UWAGI OGÓLNE

Większość uwag, które zgłoszono w toku konsultacji, odnosiło się bezpośrednio do proponowanych zapisów nowej uchwały. Sprzyjał temu zarówno układ ankiety konsultacyjnej, jak i formuła spotkań otwartych.

W ramach pytań otwartych w ankiecie oraz w toku dyskusji podczas spotkań zgłoszono jednak również uwagi o charakterze bardziej ogólnym. Przewijały się wśród nich przede wszystkim głosy krytyczne dotyczące **coraz bardziej skomplikowanych zasad BO**, co zdaniem części osób uczestniczących w konsultacjach może zniechęcać mieszkańców do aktywnego udziału w całym procesie, a zwłaszcza w zgłaszaniu projektów. W tym kontekście zwracano uwagę m.in. na **potrzebę uproszczeń (także językowych) w regulaminie BO** – zarówno w ramach nowej uchwały, jak i dotychczasowych dokumentów. Zwłaszcza na spotkaniach otwartych wskazywano na duży poziom skomplikowania zasad BO – m.in. dopiero po wyjaśnieniu ze strony osób prowadzących spotkania ich uczestnicy mogli zająć wyraźne stanowisko w sprawie proponowanych zmian.

Zarówno w ankietach, jak i na spotkaniach powracał wątek **potrzeby ograniczenia zapisów mogących podlegać swobodnej interpretacji przez urzędników i stwarzających ryzyko uznaniowości w ocenie projektów**. Część osób uczestniczących w konsultacjach powoływała się w tym kontekście na własne doświadczenia z weryfikacji projektów i szczególnie krytyczne odnosiła się do zapisów, które, w ich ocenie, były nieprecyzyjne i mogły stanowić pole do arbitralnej interpretacji.

Obok uwag do konkretnych elementów procedury pojawiały się również horyzontalne komentarze na temat wad procesu Budżetu Obywatelskiego, które zniechęcają mieszkańców i mieszkanki do angażowania się. Wymieniano wśród nich zwłaszcza:

- **problemy na etapie weryfikacji projektów**, w tym uznaniowość w ocenie spełniania przez propozycje poszczególnych kryteriów i brak przepływu informacji między różnymi komórkami i jednostkami weryfikującymi ten sam projekt;
- **przedłużanie się realizacji wybranych projektów**:
„Szczere to jestem rozczarowana BO. Projekty mają brody, są przez niektóre jednostki specjalnie opóźnione, np. rowerowe sprzed prawie pół dekady. Wygrały, to obowiązkiem urzędnika jest je zrealizować chyba, że nagle są niezgodne z przepisami (nie mylić z widzi-mi-się niektórych urzędników). BO niestety pokazało trochę nieudolność miasta, rozmycie odpowiedzialności i wszystko, co słabe w samorządzie. Osobiście straciłam serce do BO, głosuję, aby pokazać dzieciom, że coś można zrobić, chociaż sama w to powoli przestaję wierzyć. Przykładowo plac zabaw przy ZWE nr 1 był tak dawno wygrany w BO, że dzieci, które na niego głosowały, już tą szkołę skończyły. Obecnie nawet nie chce mi się żadnego projektu już składać. A i BO stało się czymś, na czym ktoś chce zbić kapitał polityczny (...)”

Kilka osób zauważyło, że niektóre ze zmian proponowanych w projekcie nowej uchwały nie są szczególnie istotne z punktu widzenia mieszkańców i mieszkank. Jedna z osób wypełniających ankietę zdobyła się nawet na długą wypowiedź sugerującą potrzebę zupełnie innego podejścia do „przebudowy” zasad gdyńskiego BO:

„Chyba nie do końca przemyślane są niektóre propozycje zmian, komplikują zasady, nic nie ułatwiają. Niektóre są w porządku, ale niewiele, to raczej drobne korekty. Brakuje za to całej masy przepisów, które realnie wpłynęłyby na zwiększenie partycypacji w programie, ułatwienie mechanizmu głosowania, zachęcenie do tego mieszkańców. Dużo, dużo jest jeszcze do zrobienia pod tym względem promocji BO w Gdyni. Obawiam się, że potrzeba prawdziwej burzy mózgów na ten temat, szerokiego stołu dyskusyjnego z przedstawicielami rad dzielnic, organizacjami pozarządowymi, instytucjami, szkołami, urzędnikami, którzy realizują projekty w konkretnych wydziałach (wszystkimi!) i radnymi miasta. Nie jakiś 2 małych spotkań konsultacyjnych w Przystaniach, na które przyjdzie kilka tych samych osób co zawsze. Albo zatrudnijcie jakąś wyspecjalizowaną agencję, która ogarnęłaby temat, skoro miasto swoimi siłami coraz gorzej sobie radzi”.

Kilka osób wyraziło przy okazji konsultacji również wprost swój krytyczny stosunek do całego procesu BO, ale także szerzej – do sposobu działania władz miasta i miejskiej administracji:

„Budżet Obywatelski to bzdura. Miasto ma się wywiązać ze swoich zobowiązań w stosunku do mieszkańców.”

„To, że dany projekt nie wygrał w konkursie nie znaczy, że miasto jest zwolnione z działania w tym zakresie. Miasto nie może działać tak, że mieszkańcy zgłaszają problemy typu "uspokójcie ruch w okolicy szkoły", "załatwajcie dziury w asfalcie" czy "dostawcie znak przy przejściu", a miasto ich zbywa bo przecież można było wygrać w BO. Projekty w ramach BO powinny być pomysłami na działanie dla władz miasta a nie całym działaniem”.

DECYZJE W SPRAWIE PRZEDMIOTU KONSULTACJI

Po zapoznaniu się z wynikami konsultacji społecznych, Prezydent Miasta Gdyni zdecydowała o **przedłożeniu Radzie Miasta Gdyni projektu uchwały regulującej zasady i tryb przeprowadzania Budżetu Obywatelskiego, który będzie zawierał opisane poniżej zmiany w procedurze gdyńskiego BO względem obecnie obowiązującej uchwały.**

NOWE ZAPISY WPROWADZANE BEZ ZMIAN W STOSUNKU DO PODDANYCH KONSULTACJOM:

- wyłączenie projektów sprzecznych z realizowanymi i planowanymi działaniami Miasta,
- wyłączenie projektów dotyczących budowy, przebudowy lub remontów dróg,
- określenie maksymalnej liczby lokalizacji dla projektów inwestycyjnych,
- wydzielenie puli tematycznych na projekty tylko w projektach miejskich,
- uproszczenia procedury oceny projektów miejskich,
- modyfikacja zasad głosowania na projekty,
- podniesienie minimalnego progu liczby oddanych głosów dla projektów dzielnicowych,
- skrócenie czasu na decyzje o dołożeniu środków na realizację projektów „spod kreski”,
- zakaz promocji projektów przez rady dzielnic podczas wydarzeń organizowanych z ich środków.

NOWE ZAPISY WPROWADZANE ZE ZMIANAMI W STOSUNKU DO PODDANYCH KONSULTACJOM:

- nowa definicja projektu – zapis został doprecyzowany w zakresie logicznego powiązania składowych projektu;

ZMIENIONE BRZMIENIE ZAPISU:

§ 2.2) projekcie – należy przez to rozumieć pomysł na realizację przedsięwzięcia składającego się z logicznie powiązanych ze sobą części, zgłoszony przez autora na dedykowanym do tego celu formularzu, spełniającym wymogi określone w uchwale.

Projekt może mieć charakter zadania inwestycyjnego lub miękkiego, przy czym:

- a) projekt inwestycyjny – należy przez to rozumieć przedsięwzięcie polegające na budowie, rozbudowie, przebudowie, modernizacji, remoncie lub zakupie obiektów, urządzeń lub infrastruktury o charakterze trwałym, które służą poprawie jakości życia mieszkańców i rozwoju miasta. Projekty inwestycyjne obejmują m.in. tworzenie lub modernizację obiektów użyteczności publicznej, terenów zielonych, dróg rowerowych, chodników, placów zabaw, boisk sportowych oraz innych elementów infrastruktury miejskiej;
- b) projekt miękki – należy przez to rozumieć przedsięwzięcie o charakterze społecznym, kulturalnym, edukacyjnym, sportowym lub integracyjnym, które nie wiąże się z trwałymi zmianami w infrastrukturze miasta. Projekty miękkie obejmują m.in. organizację warsztatów, festiwali, wydarzeń kulturalnych, szkoleń, programów edukacyjnych, akcji społecznych, zajęć sportowych lub inicjatyw promujących aktywność obywatelską i integrację społeczności lokalnej;

- o określenie terenów, na których mogą być realizowane projekty – zapis został uzupełniony o wytyczne dotyczące realizacji projektów miękkich na terenach nie wchodzących w skład zasobu nieruchomości Gminy Miasta Gdyni oraz o wykluczenie nieruchomości, wobec których osoby trzecie wystąpiły z roszczeniami mogącymi skutkować utratą prawa własności przez gminę;

ZMIENIONE BRZMIENIE ZAPISU:

§ 5.6) zlokalizowane na terenie, wchodzącym w skład zasobu nieruchomości Gminy Miasta Gdyni, pozostającym w jej bezpośrednim władaniu, lub dla którego Prezydent Miasta Gdyni jest zarządcą drogi, za wyjątkiem nieruchomości, wobec których osoby trzecie wystąpiły z roszczeniami mogącymi skutkować utratą prawa własności przez gminę.

Dopuszcza się realizację projektów:

- a. inwestycyjnych na terenach znajdujących się w dyspozycji wspólnot mieszkaniowych i spółdzielni mieszkaniowych pod warunkiem przedłożenia przez autora oświadczenia dysponenta nieruchomości wyrażającego zgodę na jej użyczenie pod inwestycję wskazaną w projekcie na czas nie krótszy niż okres amortyzacji planowanych nakładów na danym terenie;
 - b. miękkich na terenach nie wchodzących w skład zasobu nieruchomości Gminy Miasta Gdyni pod warunkiem przedłożenia przez autora oświadczenia dysponenta nieruchomości wyrażającego zgodę na jej udostępnienie pod realizację projektu;
- o wyłączenie projektów wymagających na etapie oceny dodatkowych zgód i uzgodnień – zapis został doprecyzowany w obszarze dodatkowych zgód, decyzji, warunków technicznych, opinii, uzgodnień itp.

ZMIENIONE BRZMIENIE ZAPISU:

§ 6. 11) na etapie oceny projektów wymagają uzyskania zgód, decyzji, warunków technicznych, opinii, uzgodnień itp. organów i podmiotów innych niż Prezydent Miasta Gdyni, Miejski Konserwator Zabytków lub jednostki miejskie, od których to zgód, decyzji, warunków technicznych, opinii, uzgodnień itp. uzależniona jest możliwość realizacji projektu;

WYKREŚLONE ZAPISY:

- o wskazywanie w projekcie niepowiązanych działań w różnych lokalizacjach – zrezygnowano z wprowadzenia tego zapisu na rzecz doszczegółowienia definicji projektu

ZAPISY SKIEROWANE DO DALSZYCH PRAC:

- o modyfikacja zasad ogólnodostępności projektów inwestycyjnych – ostateczna wersja tego zapisu zostanie wypracowana po dalszych pracach i uzgodnieniach wewnętrznych

ZAŁĄCZNIKI

- **Załącznik 1:** Zestawienie szczegółowych uwag i postulatów zgłoszonych przez mieszkańców i mieszkanki za pomocą formularza konsultacyjnego
- **Załącznik 2:** Notatka ze spotkań otwartych z mieszkańcami i mieszkankami
- **Załącznik 3:** Formularz ankiety konsultacyjnej